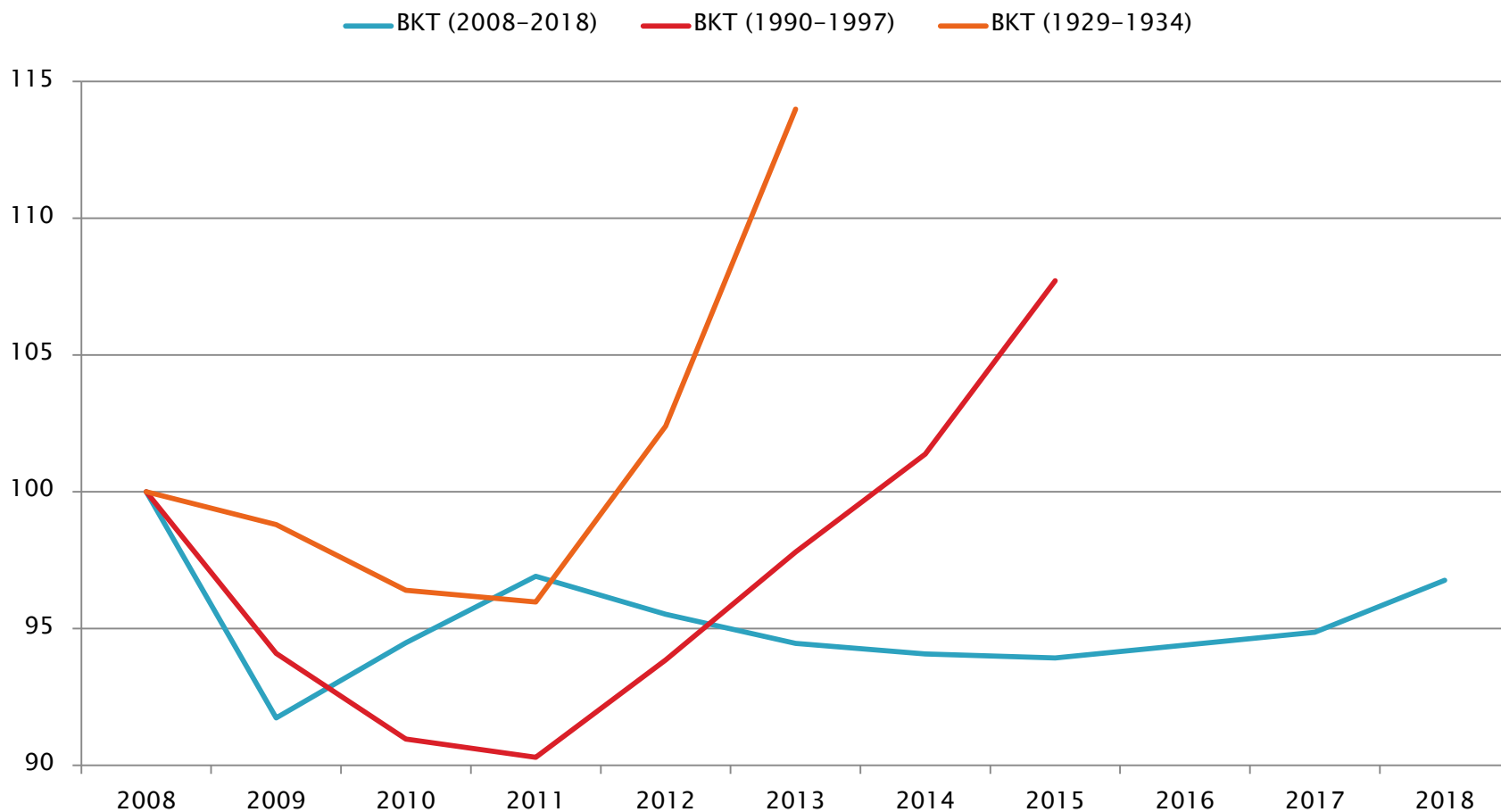

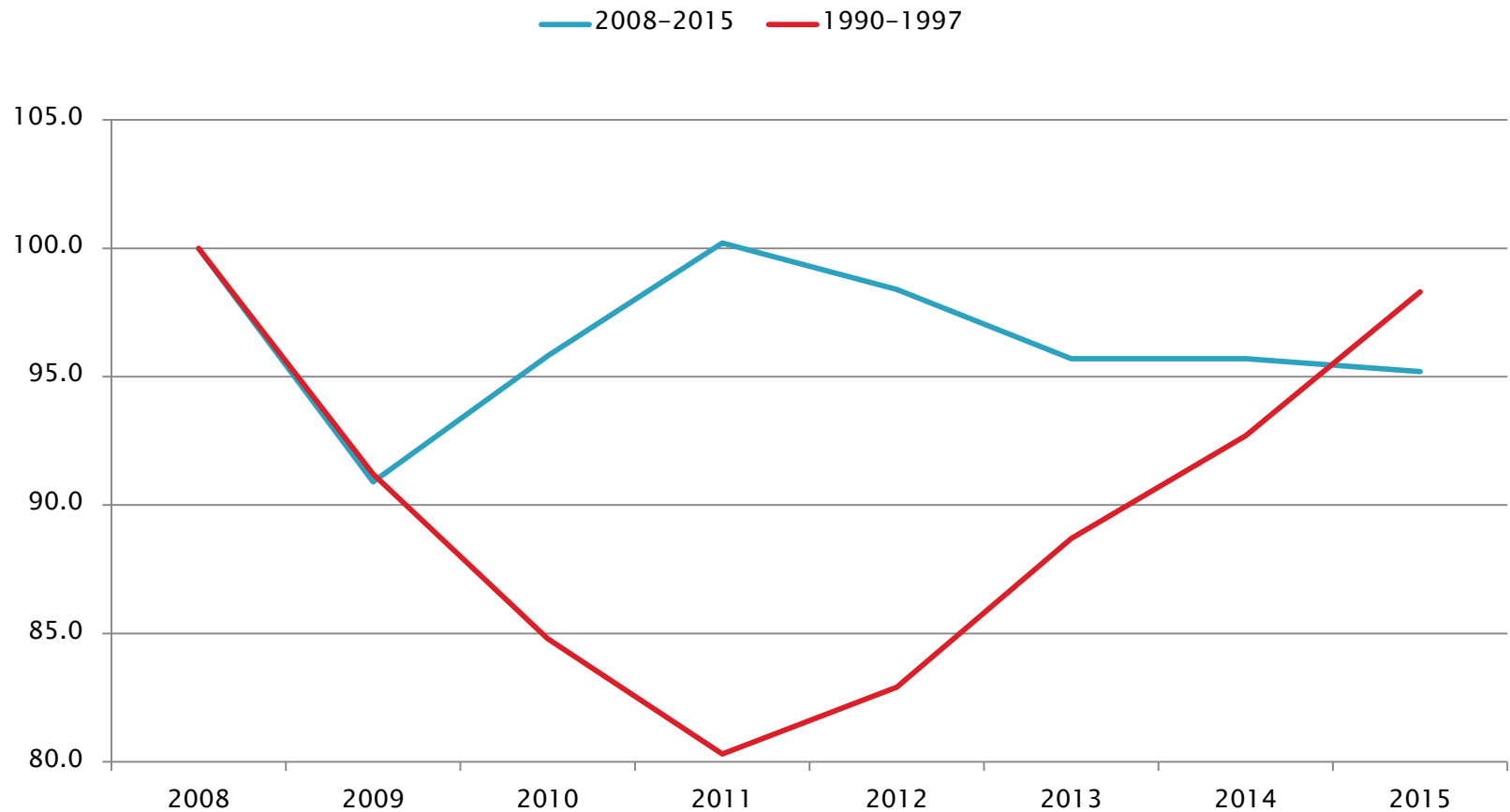
Suomen talouden haasteet

Vaasan yliopisto
Syyskuu 2015

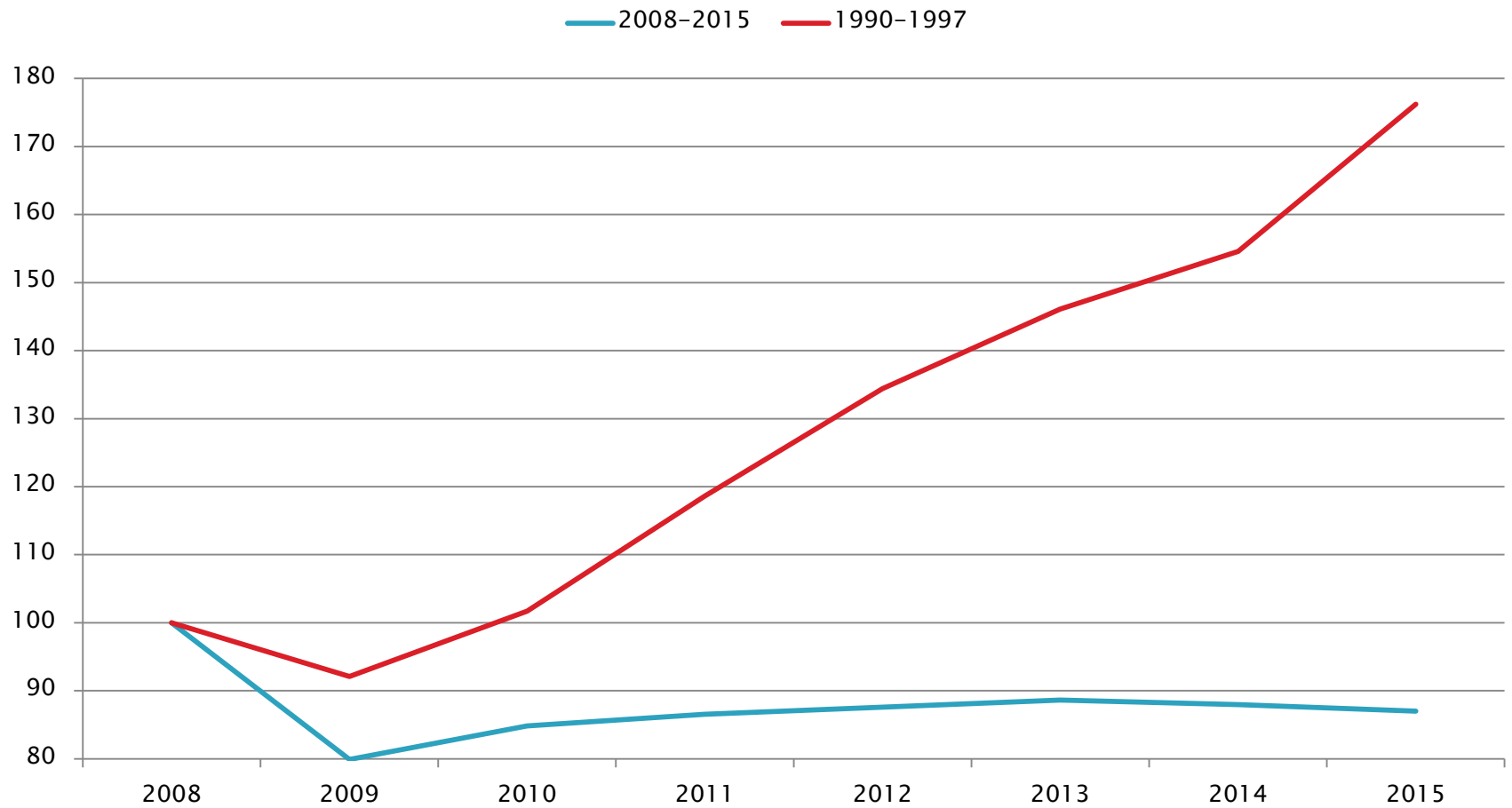
Bruttokansantuote Volyyymi-indeksi

Kotimainen kysyntä, volyymi-indeksi

Tavaroiden ja palvelusten vienti, volyymi-indeksi

Pudotus johtuu suurelta osin teollisuudesta

- ▶ Teollisuuden jalostusarvo - 23 % = selittää 80 prosenttia BKT:n supistumisesta
 - Elektroniikka- ja paperiteollisuus - 40 % (Suomi-ilmiö)
 - Muu teollisuus - 13 % (teollisuusmaiden yhteinen ilmiö)
- ▶ → Tuotantokapasiteetti on vähentynyt

Julkisen sektorin tasapaino heikkenee jatkossa rakennesyistä

2008 → 2018

65 vuotta täyttäneiden lkm	+ 1 / 3
Työikäisten suhde muihin	2 → 1½

→ Työvoima vähenee → tuotannon
kasvumahdollisuudet vähenevät
→ Julkiset menot kasvavat

Aktiiviväestön elintaso ei juurikaan nouse

- ▶ Tuotantomahdollisuudet = $-1/2 * 1 1/2 = 1$ prosentti vuodessa
- ▶ Lisäresursseista 40 prosenttia eläkkeisiin
- ▶ Hoitokustannukset lisääntyvät
- ▶ → Aktiiviväestölle jää 0,3–0,4 prosentin elintason ”nostovara” vuodessa – jos BKT kasvaa tuotantomahdollisuuksien mukaan

Miten talouden tasapaino voidaan palauttaa?

Tarvitaan toimenpiteitä kolmella rintamalla:

1. Tuotantopotentiaalia täytyy nostaa

- = talouspolitiikkaa – rakenneuudistukset

2. julkisen sektorin palvelutuotantoa ja hallintoa täytyy tehostaa

- = hallintopolitiikkaa

3. julkisen sektorin tehtäviä ja vastuita täytyy karsia

- = arvovalintoja

→ Mitä enemmän 1 ja 2, sitä vähemmän 3.

Tuotantopotentialin nostaminen

- ▶ Ongelma 1: Kustannukset ja elintaso liian korkeat tuotteiden jalostusarvoon nähden
- ▶ Kustannusten (elintason) alentaminen vs. jalostusarvon nostaminen
- ▶ Ongelma 2: Menestyvät yritykset ovat sopeutuneet globalisaatioon, muu yhteiskunta on vanhassa kiinni
 - Suomi eräs toimipaikka muiden joukossa
 - Muu yhteiskunta toimii kuin olisi
 - Kansallisia yrityksiä jotka tuovat ja vievät
 - Isoja yrityksiä joilla materiaallinen tuotanto
 - → sovitaan kuten ennenkin (vrt. vientiyritysten palkka-johtajuus)

Sipilän ohjelmasta

- ▶ Taudin määrittäminen ja tavoitteet oikeaan osuun
- ▶ Toimenpiteet eri maailmasta
 - Pyrkimykset yhteiskuntasopimukseen ovat johtamassa väärille raiteille
 - Yhteinen tilannekuva tavoiteltava, mutta
 - AY-johtajat valittu puolustamaan jäsenten etuja (miksei työllisyys paina?)
 - Sopiminen kustannusten alentamisesta sopii paremmin yritystasolle kuin makrotasolle
 - Kannustinloukut, säätely, työttömyysturvajärjestelmän muutokset, raippaverot osaamiselle, tutkimusmäärärahat?